

Overzicht wettelijke voorschriften stemming

Dit overzicht bevat de wettelijke voorschriften die op de stemming betrekking hebben.

Het overzicht bevat:

- de hoofdstukken J, K, L en N van de Kieswet;
- de hoofdstukken J, K, L en N van het Kiesbesluit;

Dit overzicht kan worden gebruikt door de leden van het stembureau, die ingevolge artikel J 17, tweede lid, van de Kieswet, de beschikking moeten hebben over de wettelijke voorschriften die op de stemming betrekking hebben

Kieswet

Hoofdstuk J. De stemming

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel J 1

1. De stemming vindt plaats op de vierenveertigste dag na de kandidaatstelling. Indien toepassing is gegeven aan artikel F 1, derde lid, kan bij het koninklijk besluit, bedoeld in dat artikel, de dag van de stemming worden vastgesteld op een dag na de vierenveertigste dag na de kandidaatstelling, met dien verstande dat de dag van de stemming met niet meer dagen wordt verplaatst dan het aantal dagen waarmee de dag van kandidaatstelling is vervroegd.
2. De stemming vangt aan om zeven uur dertig en duurt tot eenentwintig uur.
3. Burgemeester en wethouders kunnen voor stembureaus waar dat wenselijk is met het oog op de plaats waar de bureaus zitting houden bepalen dat de stemming bij deze stembureaus aanvangt op een eerder of een later tijdstip dan zeven uur dertig en eindigt op een eerder tijdstip dan eenentwintig uur. De burgemeester doet van deze tijdstippen ten minste veertien dagen voor de stemming mededeling in het gemeentebblad.
4. De stemopneming van de stembureaus, bedoeld in het derde lid, vindt plaats om eenentwintig uur op een door burgemeester en wethouders vast te stellen en bekend te maken plaats. De plaats van stemopneming wordt bekendgemaakt in de mededeling, bedoeld in het derde lid. Indien de stemopneming plaatsvindt op een andere locatie dan waar het stembureau laatstelijk zitting houdt, vermeldt het stembureau in zijn proces-verbaal het aantal bedoeld in artikel J 25, negende lid, alsook de aantallen bedoeld in de artikelen K 11, tweede lid, en L 17, derde lid, in samenhang met artikel J 25, negende lid.
5. Een stembureau als bedoeld in het derde lid is, met uitzondering van een stembureau als bedoeld in artikel J 4a, op de dag van de stemming ten minste acht uur aaneengesloten geopend.

Artikel J 2

De stemming geschiedt in elke kieskring over de kandidaten wier namen voorkomen op de voor die kieskring geldig verklaarde kandidatenlijsten.

Artikel J 3

[Vervallen per 01-01-2010]

Artikel J 4

1. Burgemeester en wethouders wijzen voor elk stembureau een geschikt stemlokaal aan. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen hieromtrent nadere regels worden gesteld. De burgemeester doet van de adressen van de stemlokalen mededeling aan de kiezer op bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen wijze.
2. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor dat alle in de gemeente aangewezen stemlokalen zodanig zijn gelegen en zo zijn ingericht en uitgerust dat kiezers met lichamelijke beperkingen zoveel mogelijk hun stem zelfstandig kunnen uitbrengen.
3. Indien burgemeester en wethouders niet voldoen aan het tweede lid informeren zij de gemeenteraad over de reden hiervoor.
4. Op verzoek van burgemeester en wethouders stellen de besturen van bijzondere scholen de daarvoor in aanmerking komende lokalen en het zich daarin bevindende materiaal voor de inrichting en het gebruik als stemlokaal beschikbaar, desgewenst tegen vergoeding van de daaruit voortvloeiende onkosten.
5. De burgemeester draagt zorg voor de inrichting van het stemlokaal en wijst zo nodig personen aan die het stembureau ten dienste worden gesteld.

Artikel J 4a

1. Burgemeester en wethouders kunnen in hun gemeente mobiele stembureaus aanwijzen. De burgemeester doet van een dergelijke aanwijzing ten minste veertien dagen voor de stemming mededeling in het gemeentebblad.
2. Burgemeester en wethouders stellen de zittingstijden vast en onderscheiden plaatsen waar de mobiele stembureaus gedurende de dag der stemming worden gestationeerd. De tijdstippen en plaatsen worden bekendgemaakt in de mededeling, bedoeld in het eerste lid.
3. Alvorens een stembureau als bedoeld in het eerste lid naar een andere standplaats vertrekt, wordt de sleuf van de stembus door de voorzitter van het stembureau in tegenwoordigheid van de aanwezige personen afgesloten en verzegeld. De voorzitter bewaart de sleutel waarmee de stembus is afgesloten, tijdens het verplaatsen naar de volgende standplaats. De voorzitter opent na de aankomst van het mobiele stembureau op de nieuwe standplaats de stembus in tegenwoordigheid van de aanwezige personen.
4. Artikel J 1, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel J 5

1. Behoudens de gevallen, genoemd in de hoofdstukken K, L en M neemt de kiezer deel aan de stemming in een stemlokaal van zijn keuze dat ligt in de gemeente waar hij op de dag van de kandidaatstelling als kiezer is geregistreerd en dat ligt in het gebied van het orgaan waarvoor de verkiezing wordt gehouden.
2. Burgemeester en wethouders kunnen besluiten dat kiezers kunnen stemmen in één of meer stemlokalen die liggen in de gemeente maar buiten het gebied van het orgaan waarvoor de verkiezing wordt gehouden.

Artikel J 6

De gemeenteraad kan bepalen dat tegelijk met de stemming in het stemlokaal een andere, door de gemeenteraad uitgeschreven, stemming plaatsvindt.

Artikel J 6a

De stemmingen voor de verkiezing van de leden van provinciale staten en de verkiezing van de leden van het algemeen bestuur vinden in dezelfde stemlokalen plaats.

Artikel J 6b

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden voorschriften gegeven met het oog op de combinatie van stemmingen als bedoeld in de artikelen J 6 en J 6a.

§ 2. De oproeping voor de stemming

Artikel J 7

1. Daags na de dag van de kandidaatstelling stelt de burgemeester ten behoeve van het personaliseren van de stempassen de gegevens vast van de personen die op de dag van de kandidaatstelling in de gemeente als kiezer zijn geregistreerd en bevoegd zijn om aan de stemming deel te nemen.
2. Ten minste veertien dagen voor de dag van de stemming ontvangt elke kiezer, bedoeld in het eerste lid, van de burgemeester van de gemeente waar hij als kiezer is geregistreerd een stempas. Op de stempas wordt een volgnummer vermeld.
3. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties stelt bij ministeriële regeling een model vast voor de stempas.
4. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekt tijdig voor de verkiezing aan de gemeente de informatie nodig voor het produceren van de stempas.
5. Artikel 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming is niet van toepassing op verwerking van persoonsgegevens bij of krachtens de eerste volzin van dit artikel.

Artikel J 7a

1. Er is een register van ongeldige stempassen. De burgemeester stelt de dag voor de stemming in zijn gemeente uit het register een uittreksel van ongeldige stempassen vast.
2. Ongeldig is de stempas:
 - a. waarvoor in plaats daarvan door de burgemeester een kiezerspas of een volmachtbewijs is afgegeven;
 - b. waarvoor krachtens artikel J 8 een vervangende stempas is verstrekt;
 - c. van de kiezer aan wie overeenkomstig hoofdstuk M een briefstembewijs is verstrekt;
 - d. van iemand die niet als kiezer behoort te zijn geregistreerd, dan wel voor het uitbrengen van zijn stem is overleden;
 - e. waarvan is vastgesteld dat deze stempas is ontvreemd of anderszins onrechtmatig in omloop is.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur wordt bepaald welke gegevens het register, alsmede het uittreksel, bedoeld in het eerste lid, bevatten.
4. De burgemeester bewaart het register drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist. Daarna vernietigt hij deze onmiddellijk. Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.
5. De artikelen 16 en 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming zijn niet van toepassing op verwerking van persoonsgegevens bij of krachtens dit artikel.

Artikel J 8

1. Aan de tot deelneming aan de stemming bevoegde kiezer wiens stempas in het ongerede is geraakt of die geen stempas heeft ontvangen, wordt op zijn verzoek door de burgemeester een nieuwe stempas uitgereikt of verzonden.
2. De kiezer doet hiervoor een schriftelijk of mondeling verzoek aan de burgemeester.

3. Het schriftelijk verzoek dient uiterlijk vijf dagen voor de stemming te zijn ontvangen. Het mondeling verzoek wordt uiterlijk op de dag voor de stemming om twaalf uur gedaan. Deze termijnen worden op de stempas vermeld.
4. De kiezer legt bij zijn verzoek een kopie over van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.
5. Aan de kiezer wiens stempas op grond van artikel J 7a, tweede lid, onderdelen a, c, d en e, ongeldig is, wordt geen nieuwe stempas uitgereikt.

Artikel J 9

De burgemeester brengt de kandidatenlijsten ter kennis van de kiezers op bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen wijze. De artikelen 15, 16 en 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming zijn niet van toepassing op verwerking van persoonsgegevens bij of krachtens dit artikel.

Artikel J 10

Iedere werkgever is verplicht te zorgen dat iedere kiezer die bij hem in dienstbetrekking is, de gelegenheid krijgt zijn stem uit te brengen voor zover dit niet kan geschieden buiten de vastgestelde arbeidstijd en mits de kiezer daardoor niet meer dan twee uur verhinderd is zijn arbeid te verrichten.

§ 3. Het stembureau

Artikel J 11

1. De voorzitter en de leden van het stembureau, alsmede de personen die het stembureau ten dienste staan, die in een andere gemeente dan waar zij als kiesgerechtigde zijn geregistreerd aan de stemming deelnemen, kunnen, indien zij kiesgerechtigd zijn voor het orgaan waarvoor de verkiezing wordt gehouden, naar keuze bij dit stembureau of bij een stembureau binnen de gemeente waar zij als kiesgerechtigde geregistreerd zijn, aan de stemming deelnemen.
2. Van het uitbrengen van hun stem wordt melding gemaakt in het proces-verbaal.
3. Dit artikel is niet van toepassing bij een verkiezing van de leden van de gemeenteraad.

Artikel J 12

1. Gedurende de zitting zijn steeds de voorzitter en twee leden van het stembureau aanwezig.
2. Het stembureau bepaalt wie als tweede en derde lid van het stembureau optreden.
3. Bij ontstentenis van de voorzitter treedt het tweede lid en bij diens ontstentenis het derde lid als voorzitter op.
4. Bij ontstentenis van een lid treedt een door of vanwege burgemeester en wethouders aan te wijzen plaatsvervangend lid op.
5. Indien geen plaatsvervangend lid beschikbaar is, verzoekt de voorzitter een van de in het stemlokaal aanwezige personen die hij daartoe geschikt acht, als zodanig op te treden totdat dit wel het geval is.
6. Van de wisselingen in de samenstelling van het stembureau wordt in het proces-verbaal aantekening gehouden met opgave van de tijd van de vervanging.

Artikel J 13

Indien bij het nemen van een beslissing door het stembureau de stemmen staken, beslist de stem van de voorzitter.

Artikel J 14

De leden van het stembureau geven tijdens de uitoefening van hun functie geen blijk van hun politieke gezindheid.

§ 4. De inrichting van het stemlokaal

Artikel J 15

Het stemlokaal is zodanig ingericht dat het stemgeheim is gewaarborgd.

Artikel J 16

1. In het stemlokaal zijn geplaatst een tafel voor het stembureau en een of meer stembussen en stemhokjes.
2. De toegang tot de stemhokjes moet zichtbaar zijn voor het publiek.
3. In ieder stemhokje bevindt zich een handleiding voor de kiezer. Bij ministeriële regeling wordt voor de handleiding een model vastgesteld.
4. De tafel voor het stembureau is zo geplaatst dat de in het stemlokaal aanwezige personen de verrichtingen van het stembureau kunnen gadeslaan.

Artikel J 17

1. Op de tafel voor het stembureau ligt het uittreksel van ongeldige stempassen. De burgemeester draagt er zorg voor dat elk stembureau over dit uittreksel beschikt.
2. Ieder stembureau beschikt over de wettelijke voorschriften die op de stemming betrekking hebben.

Artikel J 18

1. De stembus, vervaardigd volgens bij algemene maatregel van bestuur te geven voorschriften, staat bij de tafel, binnen het bereik van het lid van het stembureau dat belast is met de in artikel J 26, derde lid, bedoelde taak.
2. Tijdig voor de aanvang van de stemming sluit het stembureau de stembus, na zich ervan overtuigd te hebben dat zij leeg is.

Artikel J 19

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld betreffende de inrichting van het stemlokaal.

§ 5. De stembiljetten

Artikel J 20

1. Op bij de verkiezingen te bezigen stembiljetten kunnen kiezers een keuze maken uit de kandidaten over wie de stemming moet geschieden. De stembiljetten zijn voorzien van de naam van het vertegenwoordigend orgaan waarvoor de verkiezing geldt en een aanduiding van de kieskring.
2. Bij ministeriële regeling wordt voor de stembiljetten een model vastgesteld.

Artikel J 21

De burgemeester draagt zorg dat voldoende stembiljetten en formulieren voor de processen-verbaal voor aanvang van de stemming bij elk stembureau in zijn gemeente aanwezig zijn. De artikelen 15, 16

en 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming zijn niet van toepassing op verwerking van persoonsgegevens bij of krachtens dit artikel.

Artikel J 22

[Vervallen per 01-12-2013]

Artikel J 23

[Vervallen per 01-12-2013]

§ 6. Het uitbrengen van de stem

Artikel J 24

1. Tot de stemming wordt slechts toegelaten de kiezer die bevoegd is aan de verkiezing deel te nemen, voor zover:
 - a. de voorzitter van het stembureau de identiteit van de kiezer heeft vastgesteld aan de hand van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht;
 - b. de kiezer in het bezit is van de hem toegezonden of ingevolge artikel J 8 uitgereikte stempas, dan wel een kiezerspas of een volmachtbewijs.
2. De in het eerste lid, onder a, bedoelde vaststelling van de identiteit kan ook geschieden aan de hand van een schriftelijke bevestiging van de betreffende autoriteit van het melden van de vermissing, overeenkomstig artikel 5a van de Paspoortwet, in combinatie met een document van de kiesgerechtigde op diens naam en voorzien van zijn foto.

Artikel J 25

1. De kiezer overhandigt aan de voorzitter van het stembureau het in artikel J 24, eerste lid, onder a, genoemde identiteitsdocument, en de stempas.
2. Indien de voorzitter constateert dat de kiezer niet beschikt over een geldig identiteitsdocument, wordt de kiezer niet toegelaten tot de stemming.
3. Indien de kiezer naar het oordeel van de voorzitter over een geldig identiteitsdocument beschikt, controleert de voorzitter de echtheid van de stempas.
4. Indien het stembureau constateert dat de stempas niet echt is neemt de voorzitter de stempas in en wordt de kiezer niet toegelaten tot de stemming.
5. Indien de stempas echt is, gaat het tweede lid van het stembureau na of het volgnummer van de stempas voorkomt in het uittreksel van ongeldige stempassen, bedoeld in artikel J 7a, tweede volzin. Indien dat het geval is, neemt het tweede lid van het stembureau de stempas in en wordt de kiezer niet toegelaten tot de stemming.
6. Indien het volgnummer van de stempas niet voorkomt in het uittreksel van ongeldige stempassen, controleert de voorzitter vervolgens of de gegevens op het identiteitsdocument overeenkomen met de gegevens op de stempas. Indien de voorzitter constateert dat de gegevens niet overeenkomen, wordt de kiezer niet toegelaten tot de stemming.
7. Indien de kiezer beschikt over een geldig identiteitsdocument en een geldige stempas en de identiteit op beide documenten overeenkomt, neemt het tweede lid van het stembureau de stempas in en wordt de kiezer toegelaten tot de stemming. Voor zover deze handeling als gevolg van een nieuwe stemming als bedoeld in artikel V 6, tweede lid, een verwerking van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 4 van de Algemene verordening gegevensbescherming betreft, zijn de artikelen 15, 16 en 18 van die verordening niet van toepassing.
8. Vervolgens overhandigt de voorzitter aan de kiezer een stembiljet.

9. De voorzitter houdt aantekening van het aantal ingenomen geldige stempassen.
10. De ingevolge dit artikel ingenomen stempassen die niet echt of ongeldig zijn, worden door het stembureau onbruikbaar gemaakt.

Artikel J 26

1. De kiezer gaat na ontvangst van het stembiljet naar een stemhokje en stemt aldaar door een wit stipje, geplaatst vóór de kandidaat van zijn keuze, rood te maken.
2. Hij vouwt vervolgens het stembiljet dicht en gaat daarmee naar het stembureau.
3. Het derde lid van het stembureau ziet erop toe, dat de kiezer het stembiljet in de stembus steekt.

Artikel J 27

1. Indien een kiezer zich bij de invulling van zijn stembiljet vergist, geeft hij dit aan de voorzitter terug. Deze verstrekt hem op zijn verzoek eenmaal een nieuw biljet.
2. De teruggegeven stembiljetten worden door de voorzitter onmiddellijk onbruikbaar gemaakt op bij algemene maatregel van bestuur te regelen wijze.

Artikel J 28

Wanneer aan het stembureau blijkt dat een kiezer wegens zijn lichamelijke gesteldheid hulp behoeft, staat het toe dat deze zich laat bijstaan.

Artikel J 29

1. Indien het stembureau blijkt dat een kiezer het stembiljet niet in de stembus steekt, houdt de voorzitter daarvan aantekening.
2. Indien een kiezer zijn stembiljet teruggeeft, wordt dit door de voorzitter onmiddellijk onbruikbaar gemaakt op een bij algemene maatregel van bestuur te regelen wijze.

Artikel J 30

Zodra de voor de stemming bepaalde tijd verstreken is, wordt dit door de voorzitter aangekondigd en worden alleen de op dat ogenblik in het stemlokaal of bij de ingang daarvan aanwezige kiezers nog tot de stemming toegelaten.

Artikel J 31

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld betreffende de gang van zaken bij de stemming.

§ 7. Het stemmen anders dan door middel van stembiljetten

Artikel J 32

[Vervallen per 01-01-2010]

Artikel J 33

[Vervallen per 01-01-2010]

Artikel J 34

[Vervallen per 01-01-2010]

§ 8. De orde in het stemlokaal

Artikel J 35

1. Gedurende de tijd dat het stembureau zitting houdt, is eenieder bevoegd in het stemlokaal te vertoeven, voor zover de orde daardoor niet wordt verstoord en de voortgang van de zitting niet wordt belemmerd.
2. De in het stemlokaal aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren inbrengen.
3. De bezwaren, alsmede de reactie van het stembureau daarop, worden in het proces-verbaal van de zitting van het stembureau vermeld. Voor zover sprake is van verwerking van persoonsgegevens op grond van deze bepaling zijn de artikelen 15, 16 en 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming niet van toepassing.

Artikel J 36

In het stemlokaal worden geen activiteiten ontplooid die erop gericht zijn de kiezers in hun keuze te beïnvloeden.

Artikel J 37

De voorzitter is belast met de handhaving van de orde tijdens de zitting. Hij kan daartoe de burgemeester om bijstand verzoeken.

Artikel J 38

1. Indien zich naar het oordeel van het stembureau omstandigheden voordoen in of bij het stemlokaal die de behoorlijke voortgang van de zitting onmogelijk maken, wordt dit door de voorzitter verklaard. De zitting wordt daarop geschorst. De voorzitter doet hiervan terstond mededeling aan de burgemeester. De burgemeester bepaalt vervolgens wanneer en waar de zitting wordt hervat.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden hieromtrent nadere regels gesteld.

§ 9. Waarnemers

Artikel J 39

1. Onze Minister van Buitenlandse Zaken kan ter uitvoering van een verdrag of een internationale afspraak personen toelaten die als waarnemer getuige mogen zijn van het verloop van de verkiezingen.
2. Een waarnemer is bevoegd in het stemlokaal te vertoeven gedurende de tijd dat het stembureau zitting houdt.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld omtrent waarneming bij de verkiezingen.

Hoofdstuk K. Het stemmen met een kiezerspas

Artikel K 1

1. Aan de kiezer wordt overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk op zijn verzoek toegestaan binnen het gebied van het orgaan waarvoor de verkiezing wordt gehouden, aan de stemming deel te nemen in een stembureau van zijn keuze.
2. Onverminderd het eerste lid kan de kiezer stemmen in de stemlokalen, bedoeld in artikel J 5, tweede lid.

Artikel K 2

Het in artikel K 1 bepaalde geldt niet voor de kiezer aan wie op zijn verzoek is toegestaan bij volmacht te stemmen of een briefstembewijs is verstrekt.

Artikel K 3

1. De kiezer richt zijn verzoek, schriftelijk of mondeling, aan de burgemeester van de gemeente waar hij op de dag van de kandidaatstelling als kiezer is geregistreerd.
2. De kiezer legt bij zijn verzoek een kopie over van een document als bedoeld in artikel 1 van de Wet op de identificatieplicht.
3. Het schriftelijk verzoek dient uiterlijk vijf dagen voor de stemming te zijn ontvangen. Het mondeling verzoek wordt uiterlijk op de dag voor de stemming om twaalf uur gedaan. De burgemeester doet van deze termijnen op de dag van de kandidaatstelling mededeling in het gemeenteblad.

Artikel K 4

1. Aan de kiezer wordt als bewijs dat aan zijn verzoek is voldaan een verklaring uitgereikt of verzonden, genaamd kiezerspas.
2. De kiezer aan wie een kiezerspas is uitgereikt of verzonden, kan uitsluitend met deze pas aan de verkiezing deelnemen.
3. Aan de kiezer wiens kiezerspas in het ongereede is geraakt, wordt geen nieuwe uitgereikt of verzonden.
4. Bij ministeriële regeling wordt voor de kiezerspas een model vastgesteld. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekt tijdig voor de verkiezing aan de gemeente de informatie nodig voor het produceren van de kiezerspas.

Artikel K 5

[Vervallen per 01-01-2010]

Artikel K 6

1. Voor het indienen van een schriftelijk verzoek wordt een formulier gebruikt. Bij ministeriële regeling wordt voor het formulier een model vastgesteld.
2. Een mondeling verzoek geschiedt door de kiezer in persoon bij de gemeente waar hij op de dag van de kandidaatstelling als kiezer is geregistreerd.

Artikel K 7

1. In afwijking van artikel K 3 dient een persoon die als kiezer is geregistreerd als bedoeld in artikel D 2, een schriftelijk verzoek in bij de burgemeester van 's-Gravenhage.
2. Een verzoek dient uiterlijk zes weken voor de dag van de stemming te zijn ontvangen.

Artikel K 8

1. Op het schriftelijk verzoek wordt zo spoedig mogelijk beslist. Op het mondeling verzoek wordt terstond beslist.
2. Het verzoek wordt slechts afgewezen, indien de verzoeker op de dag van de kandidaatstelling niet als kiezer is geregistreerd, hem overeenkomstig paragraaf 2 van hoofdstuk L is toegestaan bij volmacht te stemmen, of een briefstembewijs is verstrekt.

3. Indien het verzoek niet in verdere behandeling wordt genomen of wordt afgewezen, wordt de beslissing met opgave van redenen schriftelijk aan de verzoeker medegedeeld.
4. Artikel D 8 is van overeenkomstige toepassing op een beschikking als bedoeld in dit artikel.

Artikel K 9

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het stemmen met een kiezerspas, onder meer over de indiening van een verzoek, de beslissing op een verzoek en de verstrekking van formulieren, bedoeld in artikel K 6, eerste lid.

Artikel K 10

[Vervallen per 17-10-2013]

Artikel K 11

1. Bij de stemming overhandigt de kiezer het in artikel J 24, eerste lid, onder a, genoemde identiteitsdocument, en de kiezerspas aan de voorzitter van het stembureau.
2. Artikel J 25, tweede tot en met vierde lid, en zesde tot en met tiende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel K 12

[Vervallen per 01-01-2010]

Artikel K 13

[Vervallen per 01-01-2010]

Hoofdstuk L. Het stemmen bij volmacht

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel L 1

De kiezer die verwacht niet in staat te zullen zijn in persoon aan de stemming deel te nemen, kan overeenkomstig de bepalingen van dit hoofdstuk bij volmacht stemmen.

Artikel L 2

1. Een volmacht kan worden verleend hetzij op een schriftelijke aanvraag overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 2, hetzij door overdracht van de stempas of kiezerspas overeenkomstig het bepaalde in paragraaf 3 van dit hoofdstuk.
2. Een schriftelijke aanvraag om bij volmacht te stemmen kan niet worden ingediend door de kiezer aan wie een kiezerspas of een briefstembewijs is verstrekt.

Artikel L 3

De gemachtigde kan een volmachtstem uitsluitend tegelijk met zijn eigen stem voor die verkiezing uitbrengen.

Artikel L 4

Een kiezer mag per verkiezing niet meer dan twee aanwijzingen als gemachtigde aannemen.

Artikel L 5

1. De volmachtgever is niet bevoegd een eenmaal verleende schriftelijke volmacht in te trekken of na het verlenen van volmacht in persoon aan de stemming deel te nemen.
2. Een volmacht die is verleend door overdracht van de stempas of kiezerspas kan tot het uitbrengen van een stem door de gemachtigde door de volmachtgever worden ingetrokken.
3. Een schriftelijke aanvraag om bij volmacht te stemmen kan worden ingetrokken, zolang daarop niet is beslist.

Artikel L 6

1. Aan de gemachtigde wordt ten bewijze van zijn bevoegdheid een verklaring verstrekt, genaamd volmachtbewijs.
2. Aan de gemachtigde wiens volmachtbewijs in het ongereede is geraakt, wordt geen nieuw verstrekt.

§ 2. De schriftelijke aanvraag om bij volmacht te stemmen

Artikel L 7

1. Het verzoekschrift, bedoeld in artikel L 8, dient uiterlijk vijf dagen voor de stemming te zijn ontvangen.
2. De burgemeester doet van deze termijn op de dag van de kandidaatstelling mededeling in het gemeenteblad.

Artikel L 8

1. De kiezer die bij volmacht wenst te stemmen, dient daartoe een verzoekschrift in bij de burgemeester van de gemeente waar hij op de dag van de kandidaatstelling als kiezer is geregistreerd. Voor het indienen van een verzoekschrift wordt een formulier gebruikt. De burgemeester kan ter voorkoming van misbruik beperkingen stellen aan de verkrijgbaarstelling. Van een daartoe strekkend besluit doet hij mededeling in het gemeenteblad.
2. In zijn verzoekschrift wijst de kiezer een gemachtigde aan. Als gemachtigde kan slechts optreden degene die op de dag van de kandidaatstelling als kiezer is geregistreerd binnen het gebied waarvoor de verkiezing geldt.
3. Bij het verzoekschrift wordt ingediend een verklaring van de gemachtigde dat deze bereid is als zodanig op te treden.
4. Bij ministeriële regeling worden voor het formulier en de verklaring modellen vastgesteld. Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties verstrekt tijdig voor de verkiezing aan de gemeente de informatie nodig voor het produceren van de verklaring.

Artikel L 9

1. In afwijking van artikel L 8, eerste lid, eerste volzin, dient een persoon die als kiezer is geregistreerd als bedoeld in artikel D 2, een verzoekschrift in bij de burgemeester van 's-Gravenhage.
2. Een verzoekschrift dient uiterlijk zes weken voor de dag van de stemming te zijn ontvangen.

Artikel L 10

Het verzoek wordt afgewezen, indien:

- a. blijkt dat de kiezer niet zelf de gemachtigde heeft aangewezen;
- b. aan de kiezer die het verzoek heeft ingediend reeds een kiezerspas of een briefstembewijs is verstrekt;

- c. de verklaring van de gemachtigde dat deze bereid is als zodanig op te treden, ontbreekt;
- d. degene die als gemachtigde is aangewezen, niet als kiesgerechtigde is geregistreerd binnen het gebied waarvoor de verkiezing geldt.

Artikel L 11

1. Op het verzoek wordt zo spoedig mogelijk beslist, doch niet eerder dan op de dag van de kandidaatstelling.
2. Bij inwilliging wordt een volmachtbewijs opgemaakt. Bij ministeriële regeling wordt voor dit bewijs een model vastgesteld. De inwilliging wordt aan de volmachtgever bekendgemaakt.
3. Indien het verzoek niet in verdere behandeling wordt genomen of wordt afgewezen, wordt de beslissing met opgave van redenen schriftelijk aan de verzoeker medegedeeld. Degene die zich bereid heeft verklaard als gemachtigde op te treden wordt van de beslissing in kennis gesteld.
4. Artikel D 8 is van overeenkomstige toepassing op een beschikking als bedoeld in dit artikel.

Artikel L 12

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot het stemmen bij volmacht, onder meer over de indiening van een verzoekschrift, de beslissing op een verzoekschrift en de verstrekking van formulieren, bedoeld in artikel L 8, eerste lid.

Artikel L 13

[Vervallen per 01-04-2017]

§ 3. Het verlenen van volmacht door overdracht van de stempas of kiezerspas aan een andere kiezer

Artikel L 14

1. De kiezer met een stempas kan een andere kiezer machtigen om voor hem te stemmen, indien de gemachtigde stemt in de gemeente van de volmachtgever.
2. De kiezer met een kiezerspas kan een andere kiezer machtigen om voor hem te stemmen.
3. Hij tekent daartoe het formulier dat voorkomt op de stempas of kiezerspas en laat de pas door de gemachtigde mede-ondertekenen.
4. Hij draagt de aldus in een volmachtbewijs omgezette stempas of kiezerspas aan de gemachtigde over.

Artikel L 15

1. De kiezer verleent geen volmacht in een stemlokaal.
2. Indien een volmacht is verleend in het stemlokaal, kan de gemachtigde de volmachtstem niet uitbrengen. Indien de gemachtigde het volmachtbewijs aan de voorzitter van het stembureau heeft overhandigd, geeft de voorzitter het volmachtbewijs aan de volmachtgever, of, indien deze het stemlokaal heeft verlaten, aan de gemachtigde.

Artikel L 16

[Vervallen per 01-01-2010]

§ 4. Het stemmen door de gemachtigde

Artikel L 17

1. De gemachtigde overhandigt aan de voorzitter van het stembureau het volmachtbewijs.
2. Indien het een volmachtbewijs betreft als bedoeld in hoofdstuk L, paragraaf 3, overhandigt de gemachtigde tevens een kopie van een identiteitsdocument als bedoeld in artikel J 24, van de volmachtgever.
3. Artikel J 25, tweede tot en met tiende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk N. De stemopneming

§ 1. Bepalingen betreffende stembureaus

Artikel N 1

1. Burgemeester en wethouders kunnen voor een verkiezing besluiten dat de vaststelling van het aantal stemmen dat op iedere kandidaat van een lijst is uitgebracht geschiedt door het gemeentelijk stembureau.
2. Het in het eerste lid bedoelde besluit tot het houden van een centrale stemopneming wordt uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling voor een verkiezing bekendgemaakt.

Artikel N 1a

1. Onmiddellijk nadat de stemming is geëindigd, stelt het stembureau vast de aantallen geldige stempassen, kiezerspassen en volmachtbewijzen. De som van deze aantallen is het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten.
2. De voorzitter deelt de aantallen mee aan de aanwezige personen.

Artikel N 2

1. Het stembureau doet in afzonderlijke pakken:
 - a. de geldige stempassen, kiezerspassen en volmachtbewijzen;
 - b. de onbruikbaar gemaakte stempassen, kiezerspassen en volmachtbewijzen;
 - c. de onbruikbaar gemaakte stembiljetten;
 - d. de niet gebruikte stembiljetten;
 - e. het uittreksel van ongeldige stempassen.
2. Elk pak wordt verzegeld en voorzien van de naam van de gemeente, het nummer van het stembureau alsook een beschrijving van de inhoud.

Artikel N 3

Onmiddellijk na de in artikel N 2 voorgeschreven verzegelingen wordt de stembus geopend.

Artikel N 4

[Vervallen per 01-12-2013]

Artikel N 5

De leden van het stembureau openen de stembiljetten en voegen deze lijstgewijze bijeen. Zij kunnen zich bij hun werkzaamheden doen bijstaan door plaatsvervangende leden en door ambtenaren van de gemeente, daartoe door burgemeester en wethouders aan te wijzen.

Artikel N 6

1. Het stembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast:
 - a. het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
 - b. de som van de aantallen stemmen, bedoeld onder a.
2. Daarnaast stelt het stembureau vast:
 - a. het aantal blanco stemmen;
 - b. het aantal ongeldige stemmen.
3. De som van de aantallen op kandidaten uitgebrachte stemmen, blanco stemmen en ongeldige stemmen is het aantal stemmen dat is geteld.
4. Het eerste lid, onderdeel a, is niet van toepassing als er een centrale stemopneming plaatsvindt.
5. De aantallen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, worden in het proces-verbaal vermeld.

Artikel N 7

1. Blanco is de stem uitgebracht op een stembiljet dat door de kiezer is ingeleverd zonder dat hij geheel of gedeeltelijk een wit stipje in een stemvak rood heeft gemaakt en zonder dat hij anderszins op het stembiljet geschreven of getekend heeft.
2. Ongeldig is de stem uitgebracht op een ander stembiljet dan bij of krachtens deze wet mag worden gebruikt.
3. Voorts is ongeldig de stem die niet als blanco wordt aangemerkt, maar waarbij de kiezer op het stembiljet niet, door het geheel of gedeeltelijk rood maken van het witte stipje in een stemvak, op ondubbelzinnige wijze heeft kenbaar gemaakt op welke kandidaat hij zijn stem uitbrengt, of waarbij op het stembiljet bijvoegingen zijn geplaatst waardoor de kiezer kan worden geïdentificeerd.

Artikel N 8

1. Het stembureau beslist met inachtneming van artikel N 7 over de geldigheid van de stem.
2. De voorzitter stelt de aanwezige personen onmiddellijk in kennis van de reden van ongeldigverklaring en van twijfel over de geldigheid, alsmede de beslissing daaromtrent.
3. Indien een van de aanwezige personen dit verlangt, moet het stembiljet worden getoond. De aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren tegen de genomen beslissing inbrengen.

Artikel N 8a

1. Het stembureau stelt vast het verschil tussen het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten en het aantal stemmen dat is geteld. Voor zover mogelijk geeft het stembureau hiervoor een verklaring.
2. Onmiddellijk nadat de stemmen zijn opgenomen, stelt de voorzitter de aanwezige personen in kennis van die aantallen en de aantallen bedoeld in artikel N 6.
3. Door de aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren worden ingebracht. De bezwaren, alsmede de reactie van het stembureau daarop, worden in het proces-verbaal van de zitting van het stembureau vermeld.

Artikel N 9

1. Het stembureau doet in pakken:
 - a. de stembiljetten met een blanco stem;
 - b. de stembiljetten met een ongeldige stem.

2. Elk pak wordt verzegeld en voorzien van:
 - a. de naam van de gemeente;
 - b. het nummer van het stembureau; en
 - c. een beschrijving van de inhoud.
3. Daarna worden de stembiljetten met een geldige stem op een kandidaat, lijstgewijs gerangschikt, in een of meer pakken gedaan. Het tweede lid is van toepassing.

Artikel N 10

1. Nadat alle werkzaamheden zijn beëindigd, wordt onmiddellijk proces-verbaal opgemaakt van de stemming en van de stemopneming.
2. Het proces-verbaal wordt door alle aanwezige leden van het stembureau getekend.
3. Bij ministeriële regeling wordt voor het proces-verbaal een model vastgesteld.

Artikel N 11

1. Na zich ervan overtuigd te hebben dat de transportbox leeg is, doet het stembureau de pakken, bedoeld in de artikelen N 2 en N 9, in de transportbox. De transportbox wordt voorzien van de naam van de gemeente, het nummer van het stembureau en een aanduiding van de verkiezing. Daarna wordt de transportbox op slot gedaan en verzegeld.
2. Het stembureau bewaart de sleutel van de transportbox en zijn proces-verbaal in een enveloppe, die het eveneens verzegelt. Op deze enveloppe wordt de naam van de gemeente, het nummer van het stembureau en een aanduiding van de verkiezing vermeld.
3. Het stembureau draagt de transportbox en de enveloppe zo spoedig mogelijk over aan de burgemeester. Tot aan die overdracht draagt het stembureau er zorg voor dat de zegels op de transportbox en de enveloppe niet worden verbroken.

Artikel N 12

Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de transportbox, het vervoer en de opslag van de stembescheiden, het proces-verbaal van het stembureau alsmede over de overdracht van de transportbox en enveloppe.

Artikel N 13

[Vervallen per 01-01-2023]

Artikel N 14

[Vervallen per 01-12-2013]

§ 2. Bepalingen betreffende briefstembureaus in Nederland

Artikel N 15

1. Het briefstembureau houdt twee openbare zittingen. De zittingen strekken respectievelijk tot:
 - a. het verrichten van de handelingen, bedoeld in de artikelen N 18 tot en met N 22;
 - b. het verrichten van de stemopneming en de vaststelling en bekendmaking van de uitkomsten daarvan.
2. Burgemeester en wethouders wijzen voor elke dag waarop het briefstembureau zitting houdt een geschikte locatie aan voor de zittingen van het briefstembureau. Deze locatie kan ook buiten de

grenzen van de eigen gemeente zijn gelegen.

3. Voor zover de zittingen gelijktijdig plaatsvinden, worden de handelingen die verricht worden ten behoeve van beide zittingen verricht door verschillende leden van het briefstembureau.
4. De artikelen J 12 tot en met J 14, J 16, met uitzondering van de voorschriften die betrekking hebben op stembokjes, J 17, tweede lid, J 18, J 19, J 35, J 37 en J 39, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing op de zittingen van het briefstembureau, met dien verstande dat in artikel J 18, eerste lid, in plaats van «artikel J 26, derde lid» gelezen wordt «artikel N 20, eerste lid».

Artikel N 16

1. De zitting, bedoeld in artikel N 15, eerste lid, onder a, vangt aan op een door burgemeester en wethouders vast te stellen dag en tijdstip, maar niet eerder dan de zevende dag voor de stemming.
2. De zitting, bedoeld in artikel N 15, eerste lid, onder b, vangt aan op de dag van de stemming om zeven uur dertig ten aanzien van de stembiljetten die zich op dat moment in de stembus bevinden, of zoveel later als burgemeester en wethouders bepalen.
3. De aanwijzing van de locaties, bedoeld in artikel N 15, tweede lid, en de tijdstippen wordt ten minste zeven dagen voor aanvang van de eerste zittingsdag van het briefstembureau bekendgemaakt.

Artikel N 17

1. De voorzitter van het briefstembureau schorst de zitting in elk geval indien:
 - a. zich naar het oordeel van het briefstembureau in of nabij de locatie van het briefstembureau omstandigheden voordoen die de behoorlijke voortgang van de zitting onmogelijk maken;
 - b. de zitting niet op één dag kan worden afgerond.
2. Indien zich naar het oordeel van het briefstembureau een situatie voordoet als bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt dit door de voorzitter verklaard. De zitting wordt daarop geschorst. De voorzitter doet hiervan terstond mededeling aan de burgemeester. De burgemeester bepaalt vervolgens wanneer en waar de zitting wordt hervat.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden hieromtrent nadere regels gesteld.

Artikel N 18

1. Het briefstembureau opent de retourenveloppe en neemt het briefstembewijs dan wel het vervangend briefstembewijs, de kopie van het identiteitsdocument, de enveloppe met het stembiljet en, indien van toepassing, de verklaring vanwege de Nederlandse openbare dienst, eruit. Vervolgens controleert het:
 - a. of het briefstembewijs dan wel het vervangend briefstembewijs echt is;
 - b. of het nummer van het briefstembewijs onderscheidenlijk vervangend briefstembewijs niet voorkomt in het uittreksel van ongeldige briefstembewijzen, bedoeld in artikel M 5, derde lid;
 - c. of er blijktens het uittreksel van geldige briefstembewijzen, bedoeld in artikel M 5, derde lid, niet eerder een briefstembewijs dan wel een vervangend briefstembewijs met dit nummer is ontvangen;
 - d. aan de hand van de kopie van het identiteitsdocument, of dit document geldig was op de dag van de kandidaatstelling;
 - e. of de verklaring dat de kiezer het stembiljet persoonlijk heeft ingevuld, is ondertekend en of de daaronder geplaatste handtekening overeenkomt met de handtekening op het identiteitsdocument; en
 - f. indien van toepassing, of de verklaring vanwege de Nederlandse openbare dienst is ondertekend en of de daaronder geplaatste handtekening overeenkomt met de handtekening op het identiteitsdocument.

2. Indien het lid vaststelt dat de retourenveloppe niet alle benodigde bescheiden bevat is hij bevoegd de enveloppe met het stembiljet te openen om vast te stellen of het ontbrekende bescheid zich daarin bevindt. Het stembiljet mag hierbij niet worden ingezien.
3. Het lid van het briefstembureau doet de aangetroffen bescheiden wederom in de retourenveloppe, verzegelt deze, en legt deze terzijde, indien:
 - a. de retourenveloppe niet alle benodigde bescheiden bevat;
 - b. de stembescheiden, anders dan het stembiljet, niet voldoen aan de vereisten, bedoeld in het eerste lid; of
 - c. in een retourenveloppe stembescheiden van meer personen zijn gevoegd, waarvan er een of meer niet voldoen aan de vereisten, bedoeld in het eerste lid, of waarvan het aantal stembescheiden niet overeenkomt met het aantal stembiljetten, onderscheidenlijk enveloppen met stembiljet.

Artikel N 19

1. Het briefstembureau houdt in het uittreksel van geldige briefstembewijzen, bedoeld in artikel M 5, derde lid, aantekening van de kiezers die tot de stemming zijn toegelaten op basis van een vervangend briefstembewijs.
2. Indien het nummer van een briefstembewijs dan wel vervangend briefstembewijs niet voorkomt in het uittreksel, bedoeld in het eerste lid, neemt het briefstembureau contact op met de burgemeester van 's-Gravenhage.
3. Indien de burgemeester blijkt dat een briefstembewijs of vervangend briefstembewijs met dat nummer eerder is ontvangen door een ander briefstembureau, is artikel N 18, tweede lid, van toepassing. Heeft niet eerder een ander briefstembureau een briefstembewijs of vervangend briefstembewijs met dat nummer ontvangen, dan voegt het briefstembureau dat het briefstembewijs of vervangend briefstembewijs heeft ontvangen het nummer toe aan zijn uittreksel van geldige briefstembewijzen en tekent het briefstembureau in wiens uittreksel van geldige briefstembewijzen het nummer voorkomt daarin aan dat het ontvangen is.

Artikel N 20

1. Indien de retourenveloppe niet terzijde is gelegd wordt de enveloppe met het stembiljet ongeopend in de stembus gestoken. Indien het stembiljet zich niet in de daartoe bestemde enveloppe bevindt, wordt het, zonder het in te zien, dichtgevouwen in de stembus gestoken.
2. Indien de som van het aantal briefstembewijzen en vervangend briefstembewijzen overeenkomt met het aantal stembiljetten, onderscheidenlijk enveloppen met stembiljet, maar er meer dan één briefstembewijs of vervangend briefstembewijs in een retourenveloppe zit, houdt het briefstembureau hier aantekening van bij.

Artikel N 21

1. Het briefstembureau stelt de som van het aantal ontvangen briefstembewijzen en vervangend briefstembewijzen vast. Dit is het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten.
2. De voorzitter stelt de aanwezige personen in kennis van het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten.

Artikel N 22

1. Het briefstembureau doet in een of meer afzonderlijke pakken:
 - a. de ontvangen briefstembewijzen en vervangend briefstembewijzen;
 - b. de enveloppen die op grond van artikel N 18, tweede lid, terzijde zijn gelegd.

2. Elk pak wordt verzegeld, voorzien van de naam van de gemeente en een beschrijving van de inhoud.

Artikel N 23

1. De voorzitter van het briefstembureau opent de enveloppen die zich in de stembus bevinden.
2. Indien in een enveloppe zich geen of meer dan één stembiljet bevindt, wordt hiervan een aantekening gemaakt in het proces-verbaal. Indien zich meer dan één stembiljet in een enveloppe bevindt, doet de voorzitter van het briefstembureau deze stembiljetten wederom in de enveloppe en legt hij deze, na haar te hebben verzegeld, terzijde.

Artikel N 24

De leden van het briefstembureau openen de stembiljetten en voegen deze lijstgewijs bijeen. Zij kunnen zich bij hun werkzaamheden doen bijstaan door plaatsvervangende leden en door ambtenaren van de gemeente, daartoe door burgemeester en wethouders aan te wijzen.

Artikel N 25

1. Het briefstembureau stelt ten aanzien van iedere lijst vast:
 - a. het aantal op iedere kandidaat uitgebrachte stemmen;
 - b. de som van de aantallen stemmen, bedoeld onder a.
2. Daarnaast stelt het briefstembureau vast:
 - a. het aantal blanco stemmen;
 - b. het aantal ongeldige stemmen.
3. De som van de aantallen op kandidaten uitgebrachte stemmen, blanco stemmen en ongeldige stemmen is het aantal stemmen dat is geteld.
4. De aantallen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, worden in het proces-verbaal vermeld.

Artikel N 26

1. Het briefstembureau beslist over de geldigheid van de stem.
2. Een stem is geldig die op een kandidaat of blanco is uitgebracht, met een stembiljet dat bij of krachtens deze wet mag worden gebruikt en waarop geen bijvoegingen zijn geplaatst waardoor de kiezer kan worden geïdentificeerd.
3. Een stem is op een kandidaat uitgebracht indien dat op ondubbelzinnige wijze kenbaar is gemaakt door het geheel of gedeeltelijk inkleuren van zowel het stemvakje, geplaatst vóór een lijst, als het stemvakje, geplaatst vóór het nummer van een kandidaat op die lijst.
4. Onverminderd het derde lid is een stem op de eerste kandidaat van een lijst uitgebracht indien:
 - a. de kiezer op ondubbelzinnige wijze kenbaar maakt dat de kandidaat van zijn keuze op die lijst staat door het geheel of gedeeltelijk inkleuren van het stemvakje, geplaatst vóór een lijst, en er geen stemvakje geplaatst vóór een kandidaatsnummer, geheel of gedeeltelijk is ingekleurd;
 - b. ondubbelzinnig blijkt dat de kiezer niet met bijschrijvingen op een andere kandidaat heeft willen stemmen.
5. Een stem is blanco uitgebracht indien dat op ondubbelzinnige wijze is kenbaar gemaakt doordat op het stembiljet geen stemvakje is ingekleurd.
6. De voorzitter van het briefstembureau doet onmiddellijk mededeling van de reden van ongeldigverklaring en van twijfel over de geldigheid, alsmede de beslissing daaromtrent, aan de

aanwezige personen.

7. Indien een van de aanwezige personen dit verlangt, wordt het stembiljet getoond. De aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren tegen de genomen beslissing inbrengen.

Artikel N 27

1. Het briefstembureau stelt vast het verschil tussen het aantal kiezers dat tot de stemming is toegelaten en het aantal stemmen dat is geteld. Voor zover mogelijk geeft het briefstembureau hiervoor een verklaring.
2. De voorzitter van het briefstembureau stelt de aanwezige personen in kennis van die aantallen, alsmede de aantallen bedoeld in artikel N 25, doch niet eerder dan nadat de stemming bij alle stembureaus in Nederland is beëindigd. Tot die tijd is eenieder die ambtshalve kennis kan nemen van de vastgestelde aantallen, verplicht tot geheimhouding daarvan.
3. De aanwezige personen kunnen mondeling bezwaren inbrengen. De bezwaren, alsmede de reactie van het briefstembureau daarop, worden in het proces-verbaal van de zitting van het briefstembureau vermeld.

Artikel N 28

1. Het briefstembureau doet in een of meer afzonderlijke pakken:
 - a. de stembiljetten met een stem op een kandidaat, lijstgewijs gerangschikt;
 - b. de stembiljetten met een blanco stem;
 - c. de stembiljetten met een ongeldige stem;
 - d. de enveloppen die op grond van artikel N 23, tweede lid, terzijde zijn gelegd.
2. Elk pak wordt verzegeld, voorzien van de naam van de gemeente en een beschrijving van de inhoud.

Artikel N 29

1. Nadat alle werkzaamheden zijn voltooid, maakt het briefstembureau voor elk van de zittingen, bedoeld in artikel N 15, eerste lid, afzonderlijk een proces-verbaal op. In deze processen-verbaal legt het briefstembureau verantwoording af over elke dag waarop het zitting heeft gehouden.
2. De processen-verbaal worden door alle aanwezige leden van het briefstembureau getekend, onder wie ten minste de voorzitter en alle plaatsvervangend voorzitters.
3. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de verantwoording door het briefstembureau.
4. Bij ministeriële regeling wordt voor elk van de processen-verbaal een model vastgesteld.

Artikel N 30

1. Na zich ervan overtuigd te hebben dat de transportbox leeg is, doet het briefstembureau de pakken, bedoeld in de artikelen N 22 en N 28, in de transportbox. De transportbox wordt voorzien van de naam van de gemeente en een aanduiding van de verkiezing. Daarna wordt de transportbox op slot gedaan en verzegeld.
2. Het briefstembureau bewaart de sleutel van de transportbox in een enveloppe, die het eveneens verzegelt. Op deze enveloppe wordt de naam van de gemeente en een aanduiding van de verkiezing vermeld.
3. Het briefstembureau draagt de transportbox en de enveloppe zo spoedig mogelijk over aan de burgemeester. Tot aan die overdracht draagt het briefstembureau er zorg voor dat de zegels op de transportbox en de enveloppe niet worden verbroken.

Artikel N 31

1. Een briefstembureau dat is ingesteld door burgemeester en wethouders van 's-Gravenhage, brengt zijn processen-verbaal onverwijld over naar de burgemeester.
2. De burgemeester maakt de processen-verbaal, met weglating van de ondertekening, onverwijld op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch openbaar. Bij ministeriële regeling kan hiervoor een internetadres worden aangewezen. De openbaarmaking geschiedt ten minste tot drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist.
3. De burgemeester legt een afschrift van de processen-verbaal voor eenieder ter inzage in het gemeentehuis totdat over de toelating van de gekozenen is beslist. Voorts brengt de burgemeester de processen-verbaal onverwijld over naar het nationaal briefstembureau.
4. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de werkwijze van de burgemeester.

Artikel N 32

1. Een briefstembureau dat is ingesteld door burgemeester en wethouders van een andere gemeente, brengt zijn processen-verbaal onverwijld over naar de burgemeester.
2. De burgemeester legt een afschrift van de processen-verbaal voor eenieder ter inzage in het gemeentehuis, totdat over de toelating van de gekozenen is beslist. Voorts brengt de burgemeester de processen-verbaal onverwijld langs elektronische weg ter kennis van het nationaal briefstembureau.
3. Artikel N 31, tweede en vierde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel N 33

1. De burgemeester bewaart de pakken, bedoeld in de artikelen N 22 en N 28, en de afschriften, bedoeld in artikel N 31, derde lid, onderscheidenlijk artikel N 32, tweede lid, drie maanden nadat over de toelating van de gekozenen is beslist. Daarna worden deze stukken onmiddellijk vernietigd, tenzij:
 - a. de officier van justitie of de rechter-commissaris in het kader van een strafrechtelijk onderzoek een verzoek heeft gedaan tot overdracht van deze stukken, in welk geval de vernietiging plaatsvindt nadat dit onderzoek is afgerond;
 - b. strafvervolgning is ingesteld wegens een strafbaar gestelde gedraging in deze wet, de artikelen 125 tot en met 129 van het Wetboek van Strafrecht of de artikelen 131 tot en met 135 van het Wetboek van Strafrecht BES, in welk geval de vernietiging plaatsvindt nadat er een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is.
2. Van de vernietiging wordt proces-verbaal opgemaakt.

Artikel N 34

Nadat is beslist over de toelating van de gekozenen, is de burgemeester bevoegd de pakken alsmede de afschriften over te dragen aan de officier van justitie ten dienste van een onderzoek naar enig strafbaar feit.

Artikel N 35

Artikel N 12 is van overeenkomstige toepassing.

§ 3. Bepalingen betreffende briefstembureaus in Aruba, Curaçao en Sint Maarten

Artikel N 36

Paragraaf 3 is van overeenkomstige toepassing op de briefstembureaus die gevestigd zijn in Aruba, Curaçao en Sint Maarten, met uitzondering van de artikelen N 24, tweede volzin, en N 31, en met dien verstande dat:

- a. de bevoegdheden van de burgemeester bevoegdheden zijn van de vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Curaçao of Sint Maarten;
- b. de bevoegdheden van burgemeester en wethouders bevoegdheden zijn van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
- c. de genoemde tijdstippen naar plaatselijke tijd gelden;
- d. als locatie van het briefstembureau de locatie van de vertegenwoordiging van Nederland in het betreffende land wordt aangewezen;
- e. in afwijking van de artikelen N 22, tweede lid, en N 28, tweede lid, niet de naam van de gemeente, maar de naam van het land wordt vermeld;
- f. indien de zitting, bedoeld in artikel N 15, eerste lid, onderdeel b, gemeten naar Nederlandse tijd, eerder aanvangt dan in Nederland, artikel N 27, tweede lid, buiten toepassing blijft;
- g. de vertegenwoordiger het afschrift van de processen-verbaal, bedoeld in artikel N 32, tweede lid, ter inzage legt bij de vertegenwoordiging van Nederland in het betreffende land.

Artikel N 37

1. De leden van een in Aruba, Curaçao en Sint Maarten gevestigd briefstembureau kunnen zich doen bijstaan door plaatsvervangende leden en door personen, werkzaam op de vertegenwoordiging van Nederland in het betreffende land.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel J 35, is eenieder bevoegd in het briefstembureau te vertoeven, tenzij dit als gevolg van bepaalde omstandigheden in het betreffende land naar het oordeel van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties onmogelijk is. Van deze onmogelijkheid en de omstandigheden die daartoe geleid hebben, wordt melding gemaakt in de processen-verbaal.

§ 4. Verwerking persoonsgegevens

Artikel N 38

De artikelen 15, 16 en 18 van de Algemene verordening gegevensbescherming zijn niet van toepassing op verwerking van persoonsgegevens bij of krachtens dit hoofdstuk.

Kiesbesluit

Hoofdstuk J. De stemming

§ 1. Algemene bepalingen

Artikel J 1

1. Uiterlijk op de vrijdag voor de dag van de stemming bezorgt de burgemeester aan het adres van de kiezers:
 - a. een overzicht van de kandidaten, geordend per lijst;
 - b. de adressen en de openingstijden van de stemlokalen. Hierbij wordt tevens vermeld welke stemlokalen voldoen aan artikel J 4, tweede lid, van de Kieswet;
 - c. de adressen en de zittingstijden van de mobiele stembureaus; en
 - d. de adressen, de zittingsdag en -tijd van het gemeentelijk stembureau.
2. Op de lijsten, zoals deze ter kennis van de kiezers worden gebracht, worden vermeld de nummers van de lijsten en, in voorkomend geval, de aanduidingen van de politieke groeperingen en worden de kandidaten kolomsgewijs vermeld zoals ze op de kandidatenlijst voorkomen, met weglating van de geboortedatum. De lijsten worden gedrukt in de volgorde van de toegekende nummers. De kandidaten worden per lijst doorlopend genummerd.
3. Indien het gemeentelijk stembureau op meer dan één locatie zitting houdt, wordt bij de in het eerste lid, onder d, bedoelde informatie ook voor elk stembureau vermeld op welke locatie en dag het proces-verbaal van het stembureau wordt onderzocht dan wel een centrale stemopneming wordt verricht.

Artikel J 2

1. Het register, bedoeld in artikel J 7a, eerste lid, eerste volzin, van de Kieswet, bevat de volgende gegevens:
 - a. verkiezingscode, gemeentecode en volgnummer van de stempas;
 - b. naam, voorletters en geboortedatum van de kiesgerechtigde;
 - c. naam of kenmerk van de ambtenaar die de gegevens heeft opgenomen in het register;
 - d. aanduiding van een van de volgende redenen van opneming in het register:
 1. vervangen door kiezerspas;
 2. vervangen door volmachtbewijs;
 3. vervangende stempas verstrekt krachtens artikel J 8 van de Kieswet;
 4. vervangen door briefstembewijs;
 5. ontbreken kiesgerechtigdheid tenaamgestelde;
 6. overlijden tenaamgestelde;
 7. vastgestelde ontvreemding;
 8. om een andere reden onrechtmatig in omloop.
2. Het uittreksel van ongeldige stempassen, bedoeld in artikel J 7a, eerste lid, tweede volzin, van de Kieswet, bevat de gegevens, bedoeld in het eerste lid, onder a, b en d.

Artikel J 3

De stembus moet aan de volgende vereisten voldoen:

- a. De bus kan worden afgesloten met een deksel dat voorzien is van een slot.
- b. Het deksel is in het midden voorzien van een sleuf waardoor de stembiljetten in de bus kunnen worden gestoken.

- c. De sleuf kan op zodanige wijze worden afgesloten dat deze daarna slechts kan worden geopend, nadat het deksel is losgemaakt.

Artikel J 4

In elk stemlokaal bevindt zich een zodanig aantal stemhokjes dat een goede voortgang van de stemming is gewaarborgd.

Artikel J 5

1. Het stemhokje bestaat uit een achterwand en twee zijwanden die elk ten minste een meter breed en twee meter hoog zijn. Wordt het stemhokje met de achterzijde tegen een ondoorzichtig deel van een wand van het stemlokaal geplaatst, dan kan de achterwand vervallen.
2. In elk stemhokje bevindt zich een lessenaar met rood schrijfmateriaal.

Artikel J 6

In elk stemlokaal is een voor het publiek bestemde ruimte. De tafel van het stembureau en de stemhokjes bevinden zich in de niet voor het publiek bestemde ruimte.

Artikel J 7

Het onbruikbaar maken van teruggegeven stembiljetten geschiedt door het aanbrengen van het woord "onbruikbaar" op de beide zijden van het stembiljet.

Artikel J 8

Nadat de laatste tot de stemming toegelaten kiezer heeft gestemd, wordt de sleuf van de stembus afgesloten.

§ 2. Het combineren met een door de gemeenteraad uitgeschreven stemming

Artikel J 9

Indien met toepassing van artikel J 6 van de Kieswet tegelijk met de stemming in het stemlokaal een of meer andere stemmingen plaatsvinden, gelden de artikelen J 10 tot en met J 12.

Artikel J 10

1. Voor zover de stemgerechtigden voor de stemming ingevolge de Kieswet en de andere stemming, onderscheidenlijk stemmingen, dezelfde zijn, kan de burgemeester besluiten dat tevens voor een of meer andere stemmingen gelden:
 - a. de stempas, bedoeld in artikel J 7 van de Kieswet;
 - b. het uittreksel, bedoeld in artikel J 7a, eerste lid, van de Kieswet;
 - c. het verzoekschrift, bedoeld in artikel L 8 van de Kieswet;
 - d. het volmachtbewijs, bedoeld in artikel L 14 van de Kieswet.
2. Indien de burgemeester een besluit als bedoeld in het eerste lid neemt, gelden de volgende bepalingen:
 - a. De tekst van de bescheiden, bedoeld in het eerste lid, wordt aangepast, voor zover dit met het oog op de combinatie van de stemmingen noodzakelijk is.
 - b. De verzegelde pakken, bedoeld in artikel N 2 van de Kieswet, kunnen zo nodig voor de beoordeling van de geldigheid van de andere stemming, onderscheidenlijk stemmingen, of van de juistheid van de vaststelling van de uitslag van de andere stemming, onderscheidenlijk stemmingen, worden geopend. Na gebruik worden de pakken opnieuw verzegeld.

c. Eenieder is bevoegd bij de handelingen, bedoeld onder b, aanwezig te zijn.

Artikel J 11

De leden van het stembureau kunnen ook werkzaamheden voor de andere stemming, onderscheidenlijk stemmings, verrichten, mits deze werkzaamheden de voortgang van de stemming ingevolge de Kieswet niet belemmeren.

Artikel J 12

1. In het stemlokaal worden, voor zover nodig, stembussen bijgeplaatst.
2. De stembiljetten voor de andere stemming, onderscheidenlijk stemmings, hebben een zodanige kleur dat zij voldoende kunnen worden onderscheiden van de stembiljetten voor de stemming ingevolge de Kieswet.
3. Indien in een stemlokaal stembussen zijn bijgeplaatst, worden de stembussen onmiddellijk na elkaar geopend.
4. Na het openen van de stembus of stembussen worden de stembiljetten voor de stemming ingevolge de Kieswet gescheiden van de stembiljetten voor de andere stemming, onderscheidenlijk stemmings.

Artikel J 12a

[Vervallen per 06-02-2008]

§ 3. Gecombineerde stemmings voor de verkiezing van de leden van provinciale staten en de leden van het algemeen bestuur

Artikel J 13

De stembescheiden voor de verschillende stemmings zijn voldoende van elkaar te onderscheiden.

Artikel J 14

1. In het stemlokaal is er zowel voor de stemming voor de verkiezing van de leden van provinciale staten als voor de stemming voor de verkiezing van de leden van de algemene besturen ten minste één afzonderlijke stembus. De verschillende stembussen zijn voldoende van elkaar te onderscheiden.
2. De stembussen in een stemlokaal worden onmiddellijk na elkaar geopend.
3. Na het openen van de stembussen worden de stembiljetten voor de verschillende stemmings van elkaar gescheiden.

Artikel J 14a

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 14b

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 15

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 15a

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 16

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 17

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 18

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 19

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 20

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 20a

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 21

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 21a

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 22

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 23

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 23a

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 23b

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 23c

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 23d

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 23e

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 24

[Vervallen per 06-02-2008]

Artikel J 25

[Vervallen per 06-02-2008]

§ 4. De schorsing van de zitting van het stembureau

Artikel J 26

1. Schorsing van de zitting van het stembureau wordt bekendgemaakt door aan de deur van het stemlokaal een kennisgeving te bevestigen dat de zitting is geschorst. Zo spoedig mogelijk wordt op dezelfde wijze bekendgemaakt waar en wanneer de zitting wordt hervat.
2. De schorsing alsmede de plaats en tijd waarop de zitting wordt hervat worden ook op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch bekendgemaakt.

Artikel J 27

1. Indien de stemming is geschorst, wordt de sleuf van de stembus onmiddellijk in tegenwoordigheid van de in het stemlokaal aanwezige kiezers afgesloten.
2. Vervolgens wordt de stembus verzegeld en wordt de sleutel waarmee de stembus is afgesloten, in een te verzegelen enveloppe gedaan.
3. Daarna worden in afzonderlijke, te verzegelen, pakken gedaan:
 - a. de niet gebruikte stembiljetten;
 - b. de teruggegeven en onbruikbaar gemaakte stembiljetten;
 - c. de ingeleverde stempassen;
 - d. het uittreksel van het register ongeldige stempassen;
 - e. de ingeleverde kiezerspassen en volmachtbewijzen.

Artikel J 28

Indien de stemopneming is geschorst voordat de stembus zou worden geopend, is artikel J 27, tweede lid en derde lid, aanhef en onder a tot en met f, van overeenkomstige toepassing.

Artikel J 29

Indien de stemopneming is geschorst nadat de stembus is geopend, worden alle stembiljetten die zich in de stembus bevonden, daarin teruggedaan, waarna de stembus wordt gesloten en verzegeld. De sleutel waarmee de stembus is afgesloten, wordt in een te verzegelen enveloppe gedaan.

Artikel J 30

1. Van de schorsing wordt melding gemaakt in het proces-verbaal van het stembureau.
2. De melding bevat ten minste informatie omtrent het tijdstip van de schorsing en de aanleiding voor de schorsing.

Artikel J 31

Onmiddellijk nadat van de schorsing melding is gemaakt in het proces-verbaal wordt dit met de stembus, de verzegelde pakken en de verzegelde enveloppe door de voorzitter bij de burgemeester in

bewaring gegeven.

Artikel J 32

De burgemeester stelt tijdig voor de aanvang van de hervatte zitting de hem ingevolge artikel J 31 overgegeven stembus, verzegelde pakken en verzegelde enveloppe ter beschikking van het stembureau.

Artikel J 33

1. In geval van een schorsing als bedoeld in artikel J 27 opent het stembureau tijdig voor de aanvang van de hervatte stemming de verzegelde pakken en de verzegelde enveloppe. Voor deze stemming wordt een andere stembus gebezigd.
2. De hervatte stemming duurt tot eenentwintig uur.
3. Daarna vindt het bepaalde in artikel J 30 van de Kieswet overeenkomstige toepassing.

Artikel J 34

In geval van een schorsing als bedoeld in artikel J 28 opent het stembureau na de aanvang van de hervatte zitting de verzegelde pakken en verzegelde enveloppe en begint het opnieuw met de stemopneming.

Artikel J 35

In geval van een schorsing als bedoeld in artikel J 29 opent het stembureau na de aanvang van de hervatte zitting de verzegelde enveloppe en de stembus en zet het de stemopneming voort.

§ 5. Waarnemers bij de verkiezingen

Artikel J 36

1. Indien, ter uitvoering van een verdrag of een internationale afspraak, waarnemers bij een verkiezing dienen te worden toegelaten of Onze Minister van Buitenlandse Zaken tot zodanige toelating heeft besloten, brengt Onze Minister van Buitenlandse Zaken deze verkiezing tijdig onder de aandacht van de bij het verdrag of de internationale afspraak betrokken staten dan wel internationale organisaties, onder vermelding van de mogelijkheid om personen bij de verkiezing als waarnemer op te laten treden.
2. Een aankondiging als bedoeld in het eerste lid bevat ten minste de volgende informatie:
 - a. de termijn, bedoeld in artikel J 37, eerste lid, voor het aanmelden van personen, en de verdere procedure die gevolgd moet worden om personen in aanmerking te laten komen als waarnemer;
 - b. de bij de aanmelding te vermelden gegevens, genoemd in artikel J 37, tweede lid;
 - c. de verplichting, bedoeld in artikel J 37, derde lid, tot overlegging van een afschrift van een geldig paspoort.

Artikel J 37

1. Een aanmelding van een andere staat of een internationale organisatie om personen als waarnemer bij de verkiezingen in Nederland op te laten treden, dient ten minste zes weken voor de desbetreffende verkiezingen ontvangen te zijn door Onze Minister van Buitenlandse Zaken.
2. De aanmelding bevat ten aanzien van iedere voorgedragen persoon ten minste de naam, de voorletters, het adres, de leeftijd, alsmede een nadere omschrijving van zijn functie.
3. Bij de aanmelding wordt ten aanzien van iedere voorgedragen persoon een afschrift van een geldig paspoort overgelegd.

Artikel J 38

1. Onze Minister van Buitenlandse Zaken bepaalt na overleg met de desbetreffende staat of internationale organisatie welke voorgedragen persoon als waarnemer wordt toegelaten en deelt dit zo spoedig mogelijk aan de desbetreffende staat of organisatie mee.
2. Onze Minister van Buitenlandse Zaken kan voorwaarden verbinden aan de toelating.

Artikel J 39

Tijdens de uitoefening van zijn functie neemt de waarnemer strikte neutraliteit in acht, geeft geen blijk van zijn politieke gezindheid, mengt zich niet in de verkiezingsprocedure en houdt zich aan de Nederlandse wet- en regelgeving.

Artikel J 40

Onze Minister van Buitenlandse Zaken verstrekt de waarnemer een speciaal legitimatiebewijs van internationale waarnemer. Tijdens de uitoefening van zijn functie draagt de waarnemer dit bewijs voor een ieder zichtbaar op zijn kleding.

Artikel J 41

Bij ministeriële regeling kunnen nadere regels worden gesteld omtrent de aanmeldingsprocedure voor waarneming, het maximum aantal waarnemers en de duur van de waarneming en omtrent de rechten en verplichtingen van waarnemers.

Hoofdstuk K. Het stemmen met een kiezerspas

Artikel K 1

Een formulier als bedoeld in artikel K 6 van de Kieswet is kosteloos verkrijgbaar bij elke gemeente.

Artikel K 2

Een verzoek als bedoeld in artikel K 7 van de Kieswet bevat de volgende gegevens en bescheiden:

- a. de geslachtsnaam, de voornamen of voorletters, de geboortedatum, het woonadres, de nationaliteit en, indien van toepassing, het burgerservicenummer, het correspondentieadres, het e-mailadres en het telefoonnummer;
- b. een kopie van een geldig Nederlands paspoort, een kopie van een geldige Nederlandse identiteitskaart, een kopie van een geldige identiteitskaart van Bonaire, Sint Eustatius of Saba of een kopie van een geldige identiteitskaart van Aruba, Curaçao of Sint Maarten waarop de Nederlandse nationaliteit staat vermeld;
- c. de verklaring dat de persoon of zijn Nederlandse echtgenoot, geregistreerde partner of levensgezel en kinderen, voor zover dezen met hem een gemeenschappelijke huishouding voeren, in Nederlandse openbare dienst werkzaam is in Aruba, Curaçao of Sint Maarten.

Hoofdstuk L. Het stemmen bij volmacht

Artikel L 1

Een formulier als bedoeld in artikel L 8 van de Kieswet is kosteloos verkrijgbaar bij elke gemeente.

Artikel L 2

Een verzoek als bedoeld in artikel L 9 van de Kieswet bevat de volgende gegevens en bescheiden:

- a. de geslachtsnaam, de voornamen of voorletters, de geboortedatum, het woonadres, de nationaliteit en, indien van toepassing, het burgerservicenummer, het correspondentieadres,

- het e-mailadres, het telefoonnummer. Van de gemachtigde: de geslachtsnaam, de voornamen of voorletters, de geboortedatum, het woonadres, en, indien van toepassing, het burgerservicenummer, het correspondentieadres, het e-mailadres en het telefoonnummer;
- b. een kopie van een geldig Nederlands paspoort, een kopie van een geldige Nederlandse identiteitskaart, een kopie van een geldige identiteitskaart van Bonaire, Sint Eustatius of Saba of een kopie van een geldige identiteitskaart van Aruba, Curaçao of Sint Maarten waarop de Nederlandse nationaliteit staat vermeld;
 - c. de verklaring dat de persoon of zijn Nederlandse echtgenoot, geregistreerde partner of levensgezel en kinderen, voor zover dezen met hem een gemeenschappelijke huishouding voeren, in Nederlandse openbare dienst werkzaam is in Aruba, Curaçao of Sint Maarten.

Hoofdstuk N. De stemopneming

§ 1. Het transport en de opslag

Artikel N 1

Een transportbox kan met een slot worden afgesloten. Met de bijbehorende sleutel kan van niet meer dan één transportbox het slot worden geopend.

Artikel N 2

Tot aan de overdracht van de transportbox, bedoeld in artikel N 11, eerste lid, of artikel N 30, eerste lid, van de Kieswet, en de enveloppe, bedoeld in artikel N 11, tweede lid, of artikel N 30, tweede lid, van de Kieswet, dragen ten minste twee leden van het stembureau respectievelijk briefstembureau er zorg voor dat de daarop aangebrachte zegels niet verbroken worden.

Artikel N 3

1. Bij elk vervoer van de transportbox waarborgen ten minste twee personen de integriteit van de transportbox en de inhoud daarvan. Het bepaalde in de vorige zin is ook van toepassing op de enveloppe.
2. Tijdens het vervoer bevindt de transportbox zich in een afgesloten deel van het transportmiddel.
3. De transportbox en de enveloppe worden niet gelijktijdig met hetzelfde transportmiddel vervoerd.

Artikel N 4

Tot aan het moment dat de transportbox en de enveloppe worden overgedragen aan het gemeentelijk stembureau, het briefstembureau dan wel het vertegenwoordigend orgaan voor de eerste maal in nieuwe samenstelling bijeenkomt, draagt de burgemeester er zorg voor dat de transportbox en de bijbehorende enveloppe gescheiden van elkaar worden opgeslagen in:

- a. een inbraakvertragende en brandwerende voorziening, waaronder in elk geval wordt begrepen een gesloten inbraakwerende waardekast of kluis; of
- b. een ruimte, uitgerust met een inbraakalarmeringssysteem dat in verbinding staat met een door de rijksoverheid toegelaten alarmcentrale; of
- c. een ruimte die onder permanente fysieke (24-uurs) bewaking staat.

Artikel N 5

1. Bij de overdracht van een transportbox of enveloppe aan het gemeentelijk stembureau of briefstembureau doet de burgemeester een overdrachtsdocument overleggen.
2. In het overdrachtsdocument wordt verantwoording afgelegd over het vervoer of de opslag van de over te dragen transportbox of enveloppe met inbegrip van de bijzonderheden of incidenten die zich hierbij hebben voorgedaan.
3. Het gemeentelijk stembureau neemt de bijzonderheden of incidenten die in het

overdrachtsdocument vermeld worden over in zijn proces-verbaal.

4. Bij ministeriële regeling wordt voor het overdrachtsdocument een model vastgesteld.

§ 2. De schorsing van de zitting van het briefstembureau

Artikel N 6

1. Schorsing van de zitting van het briefstembureau wordt bekendgemaakt door aan de deur van de locatie waar het briefstembureau zitting houdt een kennisgeving te bevestigen dat de zitting is geschorst. Zo spoedig mogelijk wordt op dezelfde wijze bekendgemaakt waar en wanneer de zitting wordt hervat.
2. De schorsing alsmede de plaats en tijd waarop de zitting wordt hervat wordt ook op een algemeen toegankelijke wijze elektronisch bekendgemaakt.

Artikel N 7

1. Indien de in artikel N 15, eerste lid, onder a, van de Kieswet bedoelde zitting is geschorst, wordt de sleuf van de stembus onmiddellijk in tegenwoordigheid van de in het stemlokaal aanwezige personen afgesloten.
2. Vervolgens wordt de stembus verzegeld en wordt de sleutel waarmee de stembus is afgesloten, in een te verzegelen enveloppe gedaan.
3. Indien de zitting is geschorst vanwege de in artikel N 17, eerste lid, onder b, van de Kieswet bedoelde grond, stelt het briefstembureau het aantal tot de stemming toegelaten kiezers vast. Dit aantal wordt door de voorzitter aan de aanwezigen bekendgemaakt.
4. Daarna worden in afzonderlijke, te verzegelen, pakken gedaan:
 - a. het uittreksel van geldige briefstembewijzen;
 - b. het uittreksel van ongeldige briefstembewijzen;
 - c. de ingeleverde briefstembewijzen en vervangend briefstembewijzen;
 - d. de ingevolge artikel N 18, derde lid, van de Kieswet terzijde gelegde retourenveloppen;
 - e. de nog niet geopende retourenveloppen.
5. Elk pak wordt verzegeld, voorzien van de naam van de gemeente en een beschrijving van de inhoud.

Artikel N 8

1. Indien het de in artikel N 15, eerste lid, onder b, van de Kieswet bedoelde zitting betreft en de stemmen zijn opgenomen, schorst de voorzitter van het briefstembureau de stemopneming totdat de in artikel N 15, eerste lid, onder a, van de Kieswet bedoelde zitting is afgerond. Artikel N 6 is niet van toepassing.
2. Indien de zitting is geschorst vanwege de in artikel N 17, eerste lid, onder a, van de Kieswet bedoelde grond, worden alle stembiljetten die zich buiten de stembus bevinden daarin teruggedaan. Daarna wordt de stembus gesloten en verzegeld. De sleutel waarmee de stembus is afgesloten, wordt in een te verzegelen enveloppe gedaan.

Artikel N 9

1. Van de schorsing wordt melding gemaakt in het proces-verbaal van het briefstembureau.
2. De melding bevat ten minste informatie omtrent het tijdstip van de schorsing en de aanleiding voor de schorsing.

Artikel N 10

Onmiddellijk nadat van de schorsing melding is gemaakt in het proces-verbaal wordt dit met de stembus, de pakken en de enveloppe door de voorzitter bij de burgemeester in bewaring gegeven, tenzij het een schorsing als bedoeld in artikel N 8, eerste lid, betreft.

Artikel N 11

De burgemeester stelt tijdig voor aanvang van de in artikel N 15, eerste lid, onder b, van de Kieswet bedoelde zitting de aan hem overgedragen stembussen en enveloppen ter beschikking aan de voorzitter van het briefstembureau.

Artikel N 12

Ingeval van een schorsing als bedoeld in artikel N 8, tweede lid, opent het briefstembureau na aanvang van de hervatte zitting de verzegelde enveloppe en de stembus en begint het opnieuw met de stemopneming. In alle andere gevallen waarin de in artikel N 15, eerste lid, onder b, van de Kieswet bedoelde zitting is geschorst zet het briefstembureau na hervatting van de zitting de stemopneming voort.

Artikel N 13

Deze paragraaf is van overeenkomstige toepassing op de briefstembureaus die gevestigd zijn in Aruba, Curaçao en Sint Maarten met dien verstande dat:

- a. de bevoegdheden van de burgemeester bevoegdheden zijn van de vertegenwoordiger van Nederland in Aruba, Curaçao of Sint Maarten;
- b. als locatie van het briefstembureau de locatie van de Vertegenwoordiging van Nederland in het betreffende land wordt aangewezen;
- c. in afwijking van artikel N 7, vijfde lid, niet de naam van de gemeente, maar de naam van het land wordt vermeld.